

CHET TILLARINI O'QITISHDA ZAMONAVIY METODLARDAN FOYDALANISH

Tog'ayeva Aziza Asror qizi
O'zbekiston davlat jahon tillari
universiteti stajor-o'qituvchisi
togayeva1996@bk.ru

Annotatsiya: Ushbu maqolada chet tillarini o'qitishning bugungi kundagi ahamiyati, dolzarbligi hamda zamonaviy usullardan foydalanish haqida fikr-mulohazalar yuritiladi. Bugungi kunda chet tillarini o'rganishni texnologiyalar davriga bog'lash orqali samarali va ulkan natijalarga erishish mumkin. Bu borada qo'l keladigan ba'zi metod va usullar ushbu maqolada keltirilgan.

Kalit so'zlar: innovatsion usullar, chet tillari o'rganish, zamonaviy texnologiyalar, ta'lim tizimi, zamonaviy metodlar

Abstract: This article discusses the importance and relevance of teaching foreign languages and the use of modern methods. Today, effective and great results can be achieved by connecting the learning of foreign languages with the age of technology. Some of the methods and techniques available in this regard are presented in this article.

Key words: innovative methods, learning foreign languages, modern technologies, educational system, modern methods

Аннотация: В данной статье рассматривается важность и актуальность обучения иностранным языкам и использования современных методов в настоящее время. Сегодня эффективных и отличных результатов можно добиться, соединив изучение иностранных языков с веком технологий. Некоторые методы и приемы, доступные в этом отношении, представлены в этой статье.

Ключевые слова: инновационные методы, изучение иностранных языков, современные технологии, система образования, современные методы.

Globallashuv va texnologiyaning jadal rivojlanishi sharoitida chet tillarini o'rgatish ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylanib bormoqda. O'qitishning zamonaviy innovatsion usullari ushbu jarayonni yanada samarali, qiziqarli va o'quvchilarning individual ehtiyojlariga moslashtirishga yordam beradi. Shu o'rinda, O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimidagi asosiy islohot talabalarga ko'proq mustaqillik berish, malakali kadrlardan foydalanish va o'qitish sifatini oshirishdan iboratdir. Bu islohotlarni amalga oshirish maqsadida O'zbekiston Prezidentining 2019-yil 8-oktabrdagi qarorida O'zbekiston Respublikasida ijtimoiy sohani modernizatsiya qilish, ilg'or ta'lim texnologiyalariga asoslangan holda iqtisodiyot tarmoqlarini rivojlantirish belgilangan. Respublika oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi bu boradagi yangi islohotlar dasturi bo'lib xizmat qilmoqda.[1] Ushbu hujjatga ko'ra yaqin yillar ichida ta'lim sifatini yaxshilashning quyidagi masalalari hal qilinadi:

- intellektual rivojlanishni tezlashtirish;
- raqobatbardosh kadrlar tayyorlash;
- innovatsion faoliyatni samarali boshqarish;
- fan, ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasini mustahkamlash bo'yicha xalqaro hamkorlik.¹

Konsepsiyalarning mazmuni shundan iboratki, mamlakatimiz oliy ta'lim tizimini isloh qilishni ustuvor vazifa qilib qo'ydi. Ta'lim muassasalari qamrovini kengaytirish va ta'lim sifatini oshirish, raqamli texnologiyalar va ta'lim platformalarini joriy etish, yoshlarni ilmiy faoliyatga jalb etish, innovatsion tuzilmalarni yaratish, tadqiqot natijalarini tijoratlashtirish va xalqaro e'tirofga erishish kabi ko'plab aniq yo'nalishlar ham shular qatoridadir. Bularning barchasi ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan.

Hozirgi vaqtda oliy o'quv yurtlarida chet tillarini o'qitishni shunday tashkil etish kerakki, talabalarga faqat ma'lum hajmdagi bilimlar beribgina qolmay, balki chet tili vositasida ularning qobiliyatini rivojlantirish hamda madaniyatlararo muloqotga tayyorlash ham zarurdir. Universitet nafaqat ta'lim muassasasi, balki talaba shaxsini rivojlantirish maktabi ham hisoblanadi. Talabalarni chet tilini o'g'atish orqali rivojlantirish zarurati hayot tomonidan taqozo etiladi. Tilshunos olim A.A. Verbitskiy fikriga ko'ra, hozirgi bosqichda ta'limning maqsadi insonning shaxsiy salohiyatini "o'stirish", uning kelajakdagi ob'ektiv va ijtimoiy vaziyatlarda adekvat harakat qilish qobiliyatini tarbiyalashdir va asosiy jihat - bu maqsad yo'lida muvaffaqiyatni ta'minlaydigan hamma narsa. [2, p. 24]. Bugungi kunda didaktikaning asosiy muammolaridan biri katta uslubiy ahamiyatga ega bo'lgan bilim va faoliyat usullarini o'zlashtirish jarayoni shaxsni har tomonlama rivojlantirish vositasi bo'lib xizmat qilishi kerak bo'lgan ta'lim va rivojlanish muammosidir. [2, p. 60]. Bu muammolarni yechimi sifatida chet tillarini o'qitish sifatini oshirish uchun quyidagi zamonaviy metodlar ko'maklashishi mumkin:

1. Interaktiv texnologiyalar va multimedia

Zamonaviy texnologiyalar Duolingo, Quizlet, Memrise va boshqalar kabi interaktiv platformalardan foydalanish imkonini beradi. Ushbu ilovalar o'yin elementlari orqali lug'at, grammatika va talaffuzni rivojlantirishga yordam beradi. Interfaol doskalar, videolar, podkastlar va o'quv o'yinlari o'quvchilarning qiziqishini uyg'otadi va materialni yaxshiroq saqlashga yordam beradi.

2. CLIL (Content and Language Integrated Learning) metodologiyasi

Content and Language Integrated Learning (CLIL) usuli geografiya yoki biologiya kabi boshqa fanni o'zlashtirish orqali chet tilini o'rganishni o'z ichiga oladi. Bu o'quvchilarga tildan turli mavzularni o'rganish vositasi sifatida foydalanish imkonini beradi, bu esa o'quv jarayonini samarali qilish imkonini beradi.²

3. Ta'limning geymifikatsiyasi

¹ <https://lex.uz/ru/docs/5657199>. Ўзбекистон республикаси Миллий Қонунчилик базаси.

² Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. — М.: Высш. школа, 1991. — 204

O'yin elementlaridan foydalanish o'quvchilarni rag'batlantiradi va sinfda ijobiy muhit yaratadi. O'yinlar, kvestlar, musobaqalar va viktorinalar o'quvchilarning faolligini oshiradi va ularga materialni osonroq o'zlashtirishga yordam beradi. Masalan, real hayotiy vaziyatlar asosida o'yin senariylarini yaratish muloqot qobiliyatlarini rivojlantirish imkonini beradi.

4. Flipped classroom metodi

Bu usul o'quvchilarni uyda video darslar, podkastlar yoki matnlar orqali yangi materiallarni o'rganishni, mashg'ulotlar va muhokamalar uchun darsda vaqt o'tkazishni o'z ichiga oladi. Ushbu yondashuv interaktiv ish uchun dars vaqtidan maksimal darajada foydalanish imkonini beradi.³

5. Virtual va kengaytirilgan haqiqat (VR va AR)

Virtual va kengaytirilgan haqiqatning zamonaviy texnologiyalari o'rganish uchun yangi imkoniyatlar ochadi. Misol uchun, VR yordamida talabalar ingliz tilida so'zlashadigan mamlakatlarga "sayohat qilishlari", virtual ona tilida so'zlashuvchilar bilan interaktiv muloqotlarda ishtirok etishlari yoki professional senariylarni mashq qilishlari mumkin.

6. Loyihalashtirish metodi

Chet tilida loyihalar ustida ishlash muayyan mavzu bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirishga, tanqidiy fikrlash va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. Mavzular video yaratish, tadqiqot o'tkazish yoki taqdimotlar ishlab chiqishdan iborat bo'lishi mumkin.

7. Ijtimoiy va madaniy integratsiya orqali o'rganish

O'rganilayotgan til mamlakati madaniyatiga sho'ng'ish orqali tilni o'rganish o'rganishning muhim jihatiga aylanadi. Ushbu mod filmlar tomosha qilish, kitob o'qish, xalqaro loyihalarda ishtirok etish va til klublari va almashinuvlar orqali til almashishni o'z ichiga oladi.

8. Mikrota'lim

Bu usul qisqa vaqt ichida kichik hajmdagi materiallarni o'rganishni o'z ichiga oladi. Darslar yoki topshiriqlar o'quvchilarga ma'lumotni eslab qolishlari va o'rganganlarini takrorlashlarini osonlashtirish uchun kichik o'lchamdagi bo'laklarga bo'linadi.

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, chet tillarini o'qitishning innovatsion usullari o'quv jarayonini yanada rang-barang, interaktiv va amaliy yo'naltirilgan qiladi. Zamonaviy texnologiya va yondashuvlardan foydalanish talabalarga nafaqat tilni o'rganishga, balki zamonaviy dunyoda zarur bo'lgan muloqot qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. <https://lex.uz/ru/docs/5657199>. Ўзбекистон республикаси Миллий Қонунчилик базаси.

³ Китайгородская Г.А. Интенсивное обучение иностранным языкам: теория и практика. — М.: Рус. яз., 1992. —

2. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход. — М.: Высш. школа, 1991. — 204 с.

3. Китайгородская Г.А. Интенсивное обучение иностранным языкам: теория и практика. — М.: Рус. яз., 1992. — 254 с.

4. Kodirova , K. . и Azimova , A. . (2023) «A COMPARATIVE STUDY OF LINGUISTIC TERMS IN ENGLISH AND ARABIC», Евразийский журнал академических исследований, 3(2), сс. 95–98. доступно на: <https://in-academy.uz/index.php/ejar/article/view/9920> (просмотрено: 21 декабрь 2024).